

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova

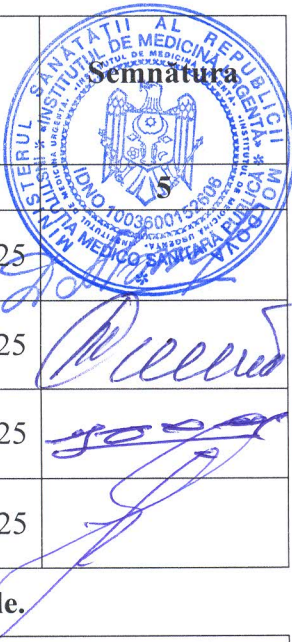
IMSP Institutul de Medicină Urgentă

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND MODALITATEA DE CREENING ȘI
EVALUARE PRIMARĂ A PACIENȚILOR CRITICI**

CHIȘINĂU 2025

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/146 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind modalitatea de screening și evaluare primară a pacienților critici	Angajații secției Anestezie și Terapie Intensivă Secția Managementul Calității serviciilor medicale

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1	2	3	4	
1.1.	Aprobat	Manea Diana	Director IMSP IMU	06.10.2025	
1.2.	Verificat	Maxim Igor	Vicedirector medical	01.10.2025	
1.3.	Verificat	Vovc Liviu	Șef secție Managementul Calității Serviciilor Medicale	30.09.2025	
1.4.	Modificat	Cobîlețchi Serghei	Șef Departamentul clinic ATI	26.09.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
2.1.	Ediția 1			
2.2.	Revizia 1	Componenta 1 și 3		

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. Crt.	Scopul difuzării	Exempl nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1.	Aplicare	1	Administrația	Vicedirector medical	Maxim Igor		
3.2.	Aplicare	2	Secția Managementul Calității serviciilor med.	Șef	Vovc Liviu		
3.3.	Aplicare	3	Administrația	Asistent medical șef	Pinteac Olga		
3.4.	Aplicare	5	Farmacie	Farmacist diriginte	Bargan Victoria		
3.5.	Aplicare	7	UPU	Șef	Leontii Boris		
3.6.	Aplicare	8	Departamentele ATI	Șef	Cobîlețchi Serghei		
3.7.	Aplicare	9	Secția reanimare	Șef	Crivorucica V		
3.8.	Aplicare	10	Secția ATI nr.2	Șef	Boleac Diana		
3.9.	Aplicare	11	Serviciul coordon. de transplant organe	Șef	Pavlovschi Elena		

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/146 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind modalitatea de screening și evaluare primară a pacienților critici	Angajații secției Anestezie și Terapie Intensivă Secția Managementul Calității serviciilor medicale

3.10.	Aplicare	9	Secția Hemodializă	Șef	Negru Rodica		
3.11.	Aplicare	10	Departamentul Clinic chirurgie	Șef	Gafton Victor		
3.12.	Aplicare	12	Secția chirurgie nr.2	Șef	Zaharia Sergiu		
3.13.	Aplicare	13	Secția chirurgie nr.3	Șef	Vermeiuc Octavian		
3.14.	Aplicare	14	Secția chirurgie traume asociate	Șef	Gagauz Ion		
3.15.	Aplicare	15	Secția chirurgie vasculară	Șef	Culiuc Vasile		
3.16.	Aplicare	16	Secția chirurgie OMF	Șef	Cebotari Mih		
3.17.	Aplicare	17	Secția urologie	Șef	Axenti Alin		
3.18.	Aplicare	18	Secția ginecologie	Șef	Tihon Ludmila		
3.19.	Aplicare	19	Secția endoscopie	Șef	Dolghii Andrei		
3.20.	Aplicare	20	Blocul de operații	Șef	Galben Sergiu		
3.21.	Aplicare	22	Departamentul Clinic Ortopedie și Traumatologie	Șef	Hîncota Dumitru		
3.22.	Aplicare	23	Secția ortopedie și traumatologie nr.1	Șef	Zelenschi Victor		
3.23.	Aplicare	24	Secția ortopedie nr.1	Șef	Tocarciuc Victor		
3.24.	Aplicare	25	Secția ortopedie nr.2	Șef	Croitor Petru		
3.25.	Aplicare	26	Secția ortopedie și traumatologie nr.3	Șef	Cemîrtan Veaceslav		
3.26.	Aplicare	27	Secția microchirurgie	Șef	Calistru Anatol		
3.27.	Aplicare	28	Departamentul Clinic Neurochirurgie	Șef	Andronachi Victor		
3.28.	Aplicare	30	Secția chirurgia spinării	Șef	Ungureanu Victor		
3.29.	Aplicare	32	Laboratorul medicină intervențională	Șef	Smolnițhii Roman		
3.30.	Aplicare	33	Departamentul Clinic Neurologie, Epileptol. și Boli interne	Șef	Zota Eremei		
3.31.	Aplicare	34	Secția neurologie BCV	Șef	Crivorucica Igor		
3.32.	Aplicare	35	Secția epileptologie	Șef	Gorincioi Nadejda		
3.33.	Aplicare	36	Secția boli interne	Șef	Grivenco Aliona		
3.34.	Aplicare	37	Secția terapie intensivă „Stroke”	Șef	Cernobrov Dumitru		

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/146 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind modalitatea de screening și evaluare primară a pacienților critici	Angajații secției Anestezie și Terapie Intensivă Secția Managementul Calității serviciilor medicale

4. Scopul procedurii:

Identificarea pacienților critici eligibili, cu un scor GCS $\leq$ 5 puncte, internați în instituție în scopul armonizării și coordonării deciziilor referitoare la diagnosticul, asistența medicală pacienților respectivi.

Stabilirea responsabilităților privind identificarea, comunicarea internă și externă a structurilor spitalicești și autorităților implicate în proces.

5. Domeniul de aplicare a prezentei proceduri operaționale:

Prevederile prezentei proceduri se aplică de către tot personalul din cadrul IMSP Institutul de Medicină Urgentă cu desemnarea responsabililor în activitățile de prestare a diferitor servicii cetățenilor. Se aplică întru a face cunoscute angajaților și cetățenilor: politica, strategiile, obiectivele și țințele instituției.

Procedura este destinată spre aplicare și de către:

- *Director, Vicedirectorul medical*
- *Șefii Departamentelor ATI, Șefii secțiilor ATI, neurologie, neurochirurgie*
- *Responsabilul pe echipele de gardă dincadrul UPU*
- *Medicul de gardă din secțiile ATI, reanimare și TI STROKE*

6. Documente de referință:

- SR EN ISO 9001:2008, actualizat în 2015 – Sistem de management al calității. Principii fundamentale și cerințe de bază;
- **SR ISO IWA 1:2009** - Sisteme de management al calității. Linii directoare pentru îmbunătățiri de proces în organizațiile de servicii de sănătate;
- **SR CEN/TS 15224:2007** - Servicii de sănătate. Sisteme de management al calității. Ghid pentru utilizarea standardului EN ISO 9001.

a. Reglementări internaționale:

- Regulamentul UE nr. 1025/2012 al Parlamentului și al Consiliului European din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană.

b. Reglementări naționale:

- Legea Parlamentului RM Nr.42-XVI din 06.04.2008 privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.386 din 14.05.2010 „Cu privire la instituirea Agenției de Transplant”;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1207 din 27.12.2010 „Privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei independente de avizare pe lângă Ministerul Sănătății și a criteriilor de autorizare pentru desfășurarea activităților de prelevare și transplant”;
- Ordinul Ministerului Sănătății nr.427 din 06.06.2017 „Standardul privind organizarea și desfășurarea activității de prelevare și transplant de organe, țesuturi și celule umane”

c. Reglementări interne:

- Procedura operațională din cadrul IMSP IMU nr. 04/39-40 „Procedura operațională privind comunicarea internă – externă”.

7. Descrierea acțiunilor și responsabilităților părților:

a) Instituția medicală solicitantă

- Medicii-specialiști ai secțiilor ATI, neurologie și neurochirurgie vor anunța șeful secției despre prezența în secție a **Pacientului Critic Eligibil**.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/146 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind modalitatea de screening și evaluare primară a pacienților critici	Angajații secției Anestezie și Terapie Intensivă Secția Managementul Calității serviciilor medicale

- Șeful secției va confirma conformitatea **Pacientului Critic Eligibil** cu **Criteriile de includere și excludere a cazului** (Anexa 1).
- Șeful secției, în coordonare cu vicedirectorul medical al instituției medicale, va apela și va organiza consultația specializată a serviciului ATI, neurologice sau neurochirurgicale.
- Consultantul va reevalua pe loc **Pacientul Critic Eligibil** și va completa **Formularul de raportare a pacientului în stare critică** (Anexa 1).
- Consultantul după coordonarea acțiunilor cu Coordonatorul de transplant, va realiza transferul pacientului către secția de referință pentru continuarea tratamentului.
- Transferul propriu-zis va fi realizat conform procedurilor, actelor normative, utilizate de rutină la transportarea interinstituțională a pacienților.
- Scopul transferului pacientului este examinarea pacientului prin folosirea celor mai moderne metode de investigații clinice, paraclinice și instrumentale, care vor permite stabilirea exactă a diagnosticului precum și corecția tacticii de tratament. Transferul pacientului în stare critică se va efectua cu acordul rudelor acestuia.

b) Instituția medicală de referință

- Coordonatorul de transplant primește apelul cu informarea despre identificarea unui **Pacient Critic Eligibil**.
- În cazul când există dorința familiei pentru explorări clinice și paraclinice într-un alt spital de nivel terțiar, pentru argumentarea și definitivarea diagnosticului, medicul coordonator de transplant va informa Agenția de Transplant. Scopul transferului pacientului este examinarea pacientului prin folosirea celor mai moderne metode de investigații clinice, paraclinice și instrumentale, care vor permite stabilirea exactă a diagnosticului precum și corecția tacticii de tratament.
- Transferul pacientului critic se va efectua cu acordul rudelor acestuia, după coordonarea transferului cu instituția solicitantă și acceptul la transfer a instituției de referință. În cazul refuzului rudelor pentru transfer, procedura de transfer nu se va efectua.
- La predarea pacientului, *echipa specializată în menținerea pacientului în stare critică* va transmite coordonatorului de transplant **Formularul de raportare a pacientului în stare critică completat**.
- Nu se exclude deplasarea în secția solicitantă a medicului funcționar cu echipamentul necesar pentru diagnosticarea „morții cerebrale” în cazul pacientului cu diagnosticul argumentat conform protocolului național care a adus la instalarea morții cerebrale. În acest caz odată cu deplasarea echipei specializate se va deplasa și medicul coordonator pentru discuția cu familia în aspectul acordului de donare de organe, iar situația dată va fi raportată coordonatorului de transplant de nivelul II pentru coordonarea cu centrele de referință.
- Acțiunile ulterioare, după caz, se vor efectua în corespundere cu Protocoalele naționale standardizate „Moarte cerebrală” și „Menținerea donatorului potențial în stare de moarte cerebrală”.

Agenția de Transplant

- Oferă suport metodologic, consultativ, elaborează acte normative, conform necesităților;
- Duce evidența cazurilor.
- Coordonatorul de transplant de nivelul II va contacta serviciul republican „AVIASAN” pentru oferirea unității de transport specializat și condițiilor necesare pentru transportarea pacientului critic la centru de referință.
- Serviciul republican „AVIASAN” este obligat să organizeze unitatea de transport, condițiile necesare și echipa specializată în cel mai scurt timp, având în vedere riscul de destabilizare precoce și riscul de deces al pacienților critici de la instituțiile solicitante.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr. 01/146 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: PO privind modalitatea de screening și evaluare primară a pacienților critici	Angajații secției Anestezie și Terapie Intensivă Secția Managementul Calității serviciilor medicale

8. Definiții și prescurtări ale termenilor utilizați în procedură.

- **Pacient critic eligibil** – pacient în stare gravă de sănătate, inconștient, cu un scor GCS ≤ 5 puncte, care îndeplinește criteriile prestabilite de includere și de excludere din procedura de screening primar și raportare.
- **Instituție medicală solicitantă** – instituția medico-sanitară raională, care a efectuat solicitarea consultării unui pacient critic de către un specialist ATI, neurolog sau neurochirurg prin intermediul serviciului AVIASAN.
- **Instituție medicală de referință** – instituția medico-sanitară spre care va fi, la necesitate, transferat pacientul critic eligibil.
- **Coordonator de transplant de nivel I** – coordonatorul de transplant din cadrul instituției medicale de referință;
- **Coordonator de transplant de nivel II** – coordonatorul de transplant din cadrul Agenției de Transplant.

8.1. Abrevieri ale termenilor:

Nr. Crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
8.1.1.	PO	Procedură operațională
8.1.2.	EN	Standard european
8.1.3.	ISO	Organizația internațională pentru standardizare
8.1.4.	RP	Responsabil de proces
8.1.5.	MS	Ministerul Sănătății
8.1.6.	CC	Consiliul Calității
8.1.7.	IMSP	Instituție medico-Sanitară Publică
8.1.8.	IMU	Institutul de Medicină Urgentă
8.1.9.	UPU	Unitate Primiri Urgențe

9. Responsabilități:

- Echipa managerială (Directorii, Vicedirectorii medicali);
- Șefii de Departamente, secții și servicii;

Echipa managerială:

- stabilește metodele și căile de transfer a pacientului critic;
- asigură resursele necesare pentru asigurarea infrastructurii de comunicare și buna ei funcționare;
- comunica cu autoritățile pentru probleme privind cadrul legal și de reglementare;
- comunica cu personalul din subordine în probleme privind calitatea serviciilor prestate.

10. Anexe.

11. Cuprins:

Numărul componentei în cadrul procedurii operaționale	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pag
1	Coperta	1
2	Lista responsabilelor de elaborare	2
3	Lista persoanelor la care se difuzează ediția	2-3
4	Scopul procedurii	4
5	Domeniul de aplicare	4
6	Documente de referință	4
7	Descrierea procedurii	4
8	Definiții și abrevieri	6
9	Responsabilități	6
10	Anexe	6
11	Cuprins	6
12	Anexa 1. Diagrama-flux comunicarea internă - externă	7

Formularul de screening al Pacienților Critici Eligibili

Criterii de includere

- ☐ Comă cerebrală (GCS $\leq$ 5 puncte), ventilat pulmonar artificial.
- ☐ Consultat anterior de echipa AVIASAN specializată
- ☐ Tratament etiopatogenetic eșuat
- ☐ Recomandare de „tratament simptomatic”, „tratament conservativ”
- ☐ Probabilitate înaltă de survenire a morții cerebrale (evaluarea clinică), dar cu imposibilitatea tehnică de a confirma diagnosticul de „Moarte cerebrală” conform prevederilor PCN.
- ☐ Acordul rudelor pentru transportare.

Criterii de excludere

- ☐ Refuzul rudelor sau reprezentantului legal pentru transfer
- ☐ Pacient în sepsis
- ☐ Septicemie virală
- ☐ Infecții sistemice necontrolate
- ☐ Afecțiuni oncologice extracerebrale
- ☐ Infecție HIV/SIDA
- ☐ Tuberculoză activă evolutivă
- ☐ Maladii neurologice sau boli neurologice degenerative
- ☐ Tratament cu hormoni hipofizari.
- ☐ Vârsta peste 75 de ani
- ☐ Intoxicații cu sedative

Dacă se constată prezența unui singur criteriu de excludere, atunci încadrearea pacientului în categoria „Pacient Critic Eligibil” nu este posibilă.

Comunicați Coordonatorului de transplant de nivelul I.